

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

תענית - ל'

1. שלשתן מקרא אחד דרשו - "והשבתי כל משושה, חגה, חדרשה ושבתה", כיצד למדו מכאן על זמני האבילות? 'חגה' - מראש חודש שנקרא חג. 'חדרשה' - כל החודש. 'שבתה' - שבוע שחל בו. וההלכה - כרשב"ג שרק בשבוע שחל בו. וכר' מאיר שאף בשבוע שחל בו רק עד התענית.

2. ערב תשעה באב לא יאכל אדם שני תבשילין. ואמר בזה ר' יהודה שני קולות, אלו הן?

א. שהאיסור נוהג רק לאחר חצות. ב. שהאיסור רק בסעודה מפסקת הנאכלת לאחר חצות היום. ברייתא כדן א' - ערב ט"ב לא יאכל שני תבשילין ולא בשר ויין.

ולרשב"ג ישנה, שאם רגיל לאכול 2 תבשילין יאכל 1, ואם רגיל לסעוד ב-10 בנ"א יסעד ב-5, ב-10 כוסות יסעד ב-5, אבל קודם חצות מותר בהכל. ברייתא כדן ב' - הסועד ערב ט"ב, אם עתיד עוד לסעוד סעודה אחרת מותר לאכול בשר ולשתות יין. ואם לא אסור. ברייתא נוספת - ערב ט"ב לר"מ לא יאכל שני תבשילין, בשר, יין. ולחכמים ממעט בכמות הבשר והיין שרגיל. ואם אינו רגיל בבשר אסור בכלל. ורשב"ג התיר לאכול, לרגיל לאכול דג או בשר שנמלחו ג' ימים.

ברייתא נוספת - כל סעודה שהיא משום ט"ב [מפסקת] אסור בבשר וכו' וכן אסור לרחוץ לאחר אותה סעודה. ולר' ישמעאל בר"י משום אביו - כל שעה שמותר לאכול בשר מותר לרחוץ.

3. כל האיסורים הנוהגים באבל, נוהגים בתשעה באב. אלו הן?

אכילה, שתיה, סיכה, נעילת סנדל עור, תשמיש המיטה, ואסור לקרות: תנ"ך, משנה, תלמוד, מדרש, הלכות, אגדות. אבל קורא ושונה במקום שאינו רגיל - שצער לו על שאינו יודע ור' יהודה אוסר. וקורא באיוב ובדברים רעים שבירמיה. ותשב"ר בטלין מלימודם, שנאמר: "פקודי ה'..משמחי לב".

4. איזה בשר ויין מותרים באכילה בערב ת"ב?

בשר מליח - ששהה שני ימים ולילה אחד, כמו שמצינו בשלמים שכבר אינו נחשב בשר גמור. יין מגתו - חדש שאינו טוב בזמן שהוא עדין תוסס שלשה ימים, כמו שמצינו שאין בו משום גילוי.

מנהג ר' יהודה בר' אילעאי בסעודה מפסקת: אוכל פת חריבה במלח ויושב בין תנור וכיריים ושתה עמה קיתון מים ודומה כמי שמתו מוטל לפניו.

5. האם מותר לעשות מלאכה בתשעה באב?

מותר רק במקום שנוהג לעשות. אבל ת"ח בטלים אף במקום שנהגו לעשות. ורשב"ג אומר שכל אדם יעשה עצמו כת"ח כדי שיתענה. עוד למדנו, בשם רשב"ג שהאוכל בט"ב כאילו אכל ביוה"כ ור"ע אומר שהעושה מלאכה אינו רואה סימן ברכה לעולם. וחכמים אומרים שהעושה מלאכה ואינו מתאבל על ירושלים אינו רואה בשמחתה. שנאמר: "שמחו את ירושלים... כל המתאבלים עליה". והאוכל בשר ויין בת"ב נאמר עליו "ותהי עוונותם על עצמותם".

6. ר' יהודה מחייב בכפית המיטה. מה טענו לו חכמים החולקים?

לדבריו, עוברות ומניקות מה תהא עליהן? ענה להם שאכן הן פטורות. לפי הברייתא נחלקו רק בשאר מיטות שאינו ישן עליהן, שלר' יהודה אף אותם צריך לכפות כמו שמצינו באבל. ולחכמים רק את מיטתו כופה. ולמסקנת הגמרא: לא הודו חכמים כל עיקר. וכן הלכה שאינו חייב להפוך אפילו מיטתו שלו.

7. לא היו ימים טובים לישראל כיום הכיפורים וכט"ו באב. מדוע?

זיה"כ - א. שיש בו סליחה ומחילה, ב. שניתנו בו לוחות אחרונות.

ט"ו באב - א. שהותרו השבטים להתחתן זה בזה, שאסור לאישה שאין לה אחים להתחתן עם אדם משבט אחר כדי שלא תסוב הנחלה. ודרשו חכמים שהאיסור רק לבאי הארץ, אבל בדורות שאח"כ מותר. ולמדו מהפסוק: "זה הדבר אשר צוה ה' לבנות צלפחד" - דווקא בדור בנות צלפחד. ב. הותר לשבט בנימין לבוא בקהל. שלאחר מעשה פלגש בגבעה נאסרו. ודרשו חכמים: "איש ממנו לא יתן בתו לבנימין לאשה" ממנו ולא מבנינו. ג. שפסקו בו למות מתי המדבר. ורק אז נתייחד הדיבור עם משה. ד. שביטל הושע בן אלה את השומרים שהושיב ירבעם למנוע מישראל לעלות לרגל. ונתן להם רשות לנהוג כרצונם. [טעמים נוספים בדף הבא]